

Міністерство освіти та науки України
Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола

Циклова комісія журналістики

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**Редакційно-видавнича діяльність Василя Сімовича як вияв
універсальності творчого обдарування**

Виконала: студентка 4 курсу,

групи В-41

спеціальності 061 «Журналістика»

Нестерова Т. О.

Науковий керівник: Вишневська Г. Б.

Рецензент: Бездіжа А. А.

Оцінка _____

Тернопіль – 2023

Нестерова Т. О. Редакційно-видавнича діяльність Василя Сімовича як вияв універсальності творчого обдарування.

Дипломна робота на здобуття кваліфікації фахового молодшого бакалавра спеціальності 061 «Журналістика», Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола, Тернопіль, 2023. 39 с.

Дана робота ґрунтується на дослідженні діяльності Василя Івановича Сімовича, великий його внесок у видавничу справу України. Виокремлено поняття «мовознавство», «ономастика», «видавничий продукт». Показано сучасні методи дослідження праці. Здійснено детальний розгляд етапів діяльності Василя Сімовича. Показано продовження його праць у ХХІ столітті.

За результатами роботи зроблено висновки, щодо редакційно – видавничої діяльності В. Сімовича як вияв його творчого обдарування.

Ключові слова: *мовознавство, ономастика, видавничий продукт, видавнича справа.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ І. СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕДАКТОРСЬКОЇ СПРАВИ.....	6
1.1. Історія української видавничої справи.....	6
1.2. Теоретичні засади видавничої справи.....	10
1.3. Видавнича справа: цензурні обмеження та заборони.....	13
РОЗДІЛ ІІ. ДІЯЛЬНІСТЬ ВАСИЛЯ СІМОВИЧА У ВИДАВНИЧІЙ СПРАВІ.....	18
2.1. Етапи та періодизація діяльності.....	18
2.2. Василь Сімович як новатор в царині ономастики.....	22
2.3. Продовження праці дослідника у ХХІ столітті.....	27
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСКИ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36

ВСТУП

Українське мовознавство набуло широкого розвитку у ХІХ столітті. Мовознавство – це ціла наука, що досліджує структуру та природу мови, її розвиток та функціонування у світі. Мова в усіх формах прояву – предмет мовознавства. Опираючись на мету та проблему виділяють два види мовознавства: конкретне та загальне. Конкретне мовознавство досліджує конкретну мову або ж цілу сім'ю мов. Загальне мовознавство – мову як загальнолюдське явище. Вивчає закономірності її функціонування та структуру, є теоритичною та методологічною основою для конкретного мовознавства. Загальне мовознавство досить часто називають теоретичним (містить лінгвістичні проблеми, що торкаються основних ознак мови як соціального явища). Саме цей вид мовознавства досліджував Сімович Василь Іванович.

Актуальність теми полягає у тому, що попри вагомість діяльності Василя Сімовича, внесок у видавничу справу України ще не ставав предметом подібного дослідження.

Ключовою **метою** роботи є дослідження Василя Сімовича як мовознавця та видавця, щоб досягнути даної мети треба розв'язати такі **завдання**:

- вивчити його лінгвістичну діяльність;
- проаналізувати його надбання як мовознавця, ономаста та дослідити «Західноукраїнський ономастичний центр імені Василя Сімовича»;
- розглянути його редакторсько-видавничу діяльність.

Об'єкт дослідження – діяльність Василя Сімовича, як ученого-мовознавця та редактора-видавця.

Предметом дослідження є спадщина Василя Сімовича.

Новизна дослідження полягає у вивченні редакційно-видавничої діяльності Сімовича, де не опубліковано жодних схожих праць.

Методи дослідження. В ході даної роботи використовувався монографічний (описовий) метод роботи, аналіз, метод інтерв'ювання, узагальнення, персоналітично-біографічний.

Теоретичне і практичне значення. Результати роботи можуть бути використані для навчання студентів різних ЗВО (заклади вищої освіти), спеціальності «Журналістика», «Видавнича справа та редагування». Матеріал, що наявний у дипломній роботі, може стати в нагоді людям, які досліджують спеціальну наукову дисципліну – просопографія (наука, що досліджує особу).

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (33 найменування). Загальний обсяг дипломної роботи становить 39 сторінок.

РОЗДІЛ І. СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕДАКТОРСЬКОЇ СПРАВИ

1.1 Історія української видавничої справи

«Видавнича справа – це сфера суспільних відносин, яка об'єднує організаційну, творчу, виробничу та економічну діяльність юридичних і фізичних осіб, пов'язану зі створенням, виробництвом і розповсюдженням видань» [4, с. 1].

Поняття «видавничий продукт» об'єднує надзвичайно широкий спектр видань за конкретними типологічними ознаками: призначенням, аналітичною обробкою інформації, інформаційним символом, матеріальною структурою, обсягом, періодом, внутрішньою структурою, зовнішньою структурою та призначенням. Це можуть бути: брошури, книги, газети, календарі, журнали, листівки всіх видів, буклети, плакати, атласи, карти, фотоальбоми, гравюри тощо.

Дослідники пропонують такий сценарій вивчення історії видавничої справи: «Історія писемності, рукописні шедеври стародавнього світу та середньовіччя, а з XV століття – епоха друкарського верстата – друкуються як історія. У центрі уваги авторів дослідження форма книги і технічні засоби створення, а також майстерність дизайнерів і каліграфів. Рідко розглядався зміст видань, не кажучи вже про їхню функцію. На жаль, недооцінювався комунікативний аспект видавничої продукції в той час» [25, с. 16, 17].

Так, поставала потреба досліджувати не тільки друкарську справу, а й суспільно-політичні обставини, у яких вони розвивалися. Таким чином, основним предметом історії публікацій є вся історія створення і використання продукту, його розповсюдження і наслідки його функціонування.

У ході дослідження нами з'ясовано, що дотепер «в Україні немає комплексного монографічного дослідження чи підручника з історії видавничої справи (як української, так і світової), який би не лише базувався на певних базових концепціях і догмах, що застаріли, а й враховував абсолютно новий матеріал (більшість з якого зовсім невідома читачам)» [25, с. 17]. У запропонованій праці ми опиралися на «Історію видавничої справи», яка є першою спробою заповнити цю прогалину в історії.

Робота складається зі вступу та 17 тем, кожна з яких поділена на параграфи, а ті – на «ліхтарики». Матеріал базується на хронологічному підході: в одній із тем висвітлюється історичний період – від його початків на Близькому Сході, в Європі та Азії, задовго до Різдва Христового, до сучасного стану видавничого права в незалежній Україні. Є лише два тематичних винятки (які використовують тематичний підхід до відбору та аналізу матеріалу):

1. «Становлення і розвиток наукового книговидання»;
2. «Книги Святого Письма в світі і в Україні: історико – видавничий аспект» [25, с. 224].

Беручи до уваги те, що значний масив українських видань у різні часи творився і також поширювався за кордоном, «до даного підручника включено певні теми, які вперше у вітчизняній історіографії показують певні етапи розвитку книговидання у країнах куди емігрували земляки, а саме: Канаді, Франції та Німеччині. Матеріал цих трьох тем є ексклюзивним: саме він зібраний під час тривалих у часі наукових стажувань у цих країнах і опрацювання тамтешніх архівів української еміграції» [9, с. 4].

Заглиблюючись в історію, слід згадати, що основним і першим законодавчим актом у радянському законодавстві, повністю присвяченим видавничій справі, був «Декрет про державне видавництво», підписаний

Головою Раднаркому 11 січня 1918 року в Москві. Пізніше вона була поширена на українську територію близько 1919 року. «Встановлювалася абсолютна централізація книговидавничої справи і створювалися умови для монополії національного розвитку цензури в літературі. У січні 1918 року на більшій частині України керували більшовики. Радянська влада організувала збір «податків» у вигляді пожертвувань, конфіскацій, тощо. Відбулася націоналізація великих заводів та компанії» [22, с. 5].

«З метою повного контролю над видавничою справою 18 січня 1919 року при Народному комітеті освіти було створено «Видавниче бюро», яке у березні передано до Всеукраїнського центрального виконавчого комітету (ВУЦВК). Ще одна важлива реорганізація була відкрита у лютому в Києві. Саме тоді більшовики захопили на короткий час столицю, та встигли створити «Видавництво робітничо – селянського уряду України». Проіснувало дане видавництво до визволення Києва військами Центральної Ради. До того як Україна здобула незалежність в 1991 році існувало понад 20 державних видавництв. За останні декілька років більшість видавництв і надалі залишається в підпорядкуванні державних органів. Проте, їхній вплив на ринку з кожним роком скорочується. За даними «Книжкової палати України» частка державного сектора саме вітчизняного книговидання вже у 1997 році становила: за накладом – 59, 4%, а за кількістю назв – 46,6» [22, с. 5].

«Для того, щоб обмежити Українську Центральну Раду (УЦР) 28 січня 1918 року прийняли Декрет «Про Революційний Трибунал Друку». Це означало, що є точні підстави закривати видавництва, конфіскувати друковану продукцію, позбавляти видавців виборчих прав і навіть арештовувати їх. Проте, формулювання злочину в Революційному друкарському суді розглядається нечітко. До злочинства зараховували вжиток преси для повідомлення не правдивих свідчень про явища соціального життя, оскільки вони являються

зазіханням на права і свободу народу та порушують закони про друк, які були видані Радянською владою» [22, с. 78].

Сучасна структура видавництв України за головними типологічними ознаками виглядає наступним чином:

1. «За формою власності:
 - державні видавництва,
 - приватні видавництва,
 - колективні та спільні видавництва,
 - видавництва, засновані на власності юридичних осіб.
2. За підпорядкованістю:
 - самостійні видавництва» [5, с. 1].

До єдиної бази даних внесено понад 1200 видавництв різних форм власності, в тому числі десятки державних. З них близько 1000 займаються видавничою діяльністю, а решта – виробництвом і дистрибуцією. Засновниками усіх видавництв виступають фірми, приватні підприємства, релігійні та громадські організації і також акціонерні товариства, агентства.

«Відповідно до Закону України (стаття 2) складовими частинами видавничої справи є:

1. Видавнича діяльність.
2. Виготовлення видавничої продукції.
3. Розповсюдження видавничої продукції» [15, с. 8].

Видавнича справа спрямовує увагу на те, щоб:

1. «Задовольняти потреби людей, суспільства і держави, випускати продукцію і отримувати прибуток.

2. Створювати можливості для громадян як авторів незалежно від їхньої раси, релігійних чи політичних переконань тощо.
3. В усіх було право на свободу думки і слова.
4. Забезпечити національно – культурний розвиток українців.
5. Сприяння доступу суспільства до загальнолюдських цінностей шляхом перекладу рідною мовою здобутків світової літератури тощо.
6. Збільшення кількості видань іноземними мовами, за допомогою яких знання про Україну поширювалися б у світі» [19, с. 147].

Верховною Радою 5 червня був затверджений закон «Про видавничу справу», опублікований у пресі 18 листопада 1997 року. Проте цей Закон не запрацював, тому що навіть скромні пільги для видавців, обумовлені 6 статтею, могли б дати позитивний результат, якби пункти були включені у законодавчі акти.

Отже, не беручи до уваги економічні негаразди, існує стабільний і високий суспільний попит на українську книгу (навчальну, наукову, інформаційну, довідкову та художню). На жаль, цей попит не може бути задоволений не лише через високі ціни на книги, але й через їхню географічну недоступність. Україна все більше починає розвиватися у книжковій справі, так званого «ярмаркового буму». Є 4 центри таких виставок – ярмарків в Україні: Київ, Львів, Одеса та Харків.

1.2 Теоретичні засади видавничої справи

Історія й теорія видавничої справи та редагування – наукова галузь. Це певний осередок науки, який вивчає історію, теорію, методологію, організацію та технологічне забезпечення суто видавничої діяльності і також редагування, а ще функціонально – структурну трансформацію в теперішньому часі, та в умовах електронного середовища. Є «напрями досліджень видавничої справи:

1. Історія та сучасні тенденції розвитку видавничої справи.
2. Законодавство та державна політика у видавничій справі.
3. Економіка, статистика, управління у видавничій справі.
4. Ринкові моделі видавничої діяльності.
5. Стандартизація у видавничій справі.
6. Специфіка редагування різних типів видань, їх методика та теорія.
7. Конструктивні, поліграфічні, художньо – технічні, знакові і також функціонально – соціальні характеристики видань.
8. Інформаційне забезпечення редакційно – видавничої діяльності.
9. Електронні ресурси та технології у редакційно – видавничій діяльності.
10. Теоретико – методичні та певні організаційні засади функціонування видавництв.
11. Організація друку на території України і також за кордоном.
12. Міжнародне співпрацювання у видавничій діяльності.
13. Розробка та послідовне впровадження нових професійних стандартів розвитку людських ресурсів та підготовки кадрів для видавничої діяльності, для редакційно – видавничих проектів в Україні та за кордоном» [24, с. 1].

«До основних тенденцій, які демонструють актуальність видавничої справи, відносять перехід від друкованої продукції до різного роду електронних носіїв. Утворюються відмінні між собою електронні моделі, вдосконалюються способи передачі даних користувачеві, забезпечується захист даних та авторського права, також законне використання продукції. Не беручи до уваги спроби науковців і практиків постійно фіксувати зміни в поліграфічному бізнесі, на жаль, не завжди це вдається робити вчасно» [1, с. 2].

Беручи до уваги актуальність стандартизації можна виокремити, що «необхідність стандартизації та уніфікації того чи іншого виробу людських рук існує в суспільстві давно. Це спричинено тим, що була затримка появи та формування основних матеріалів, які в свою чергу лягали в основу творення рукописних книг, глянних табличок тощо. Поступово в практиці книговидавання у світі складається ціла система нормів і правил з широким і багаторазовим використанням у зв'язку з виготовленням і тиражуванням книг. Важливість кожної держави у розробці власних видавничих стандартів визначається рядом факторів. Від цього в першу чергу залежить культурний рівень національного видавництва, професіоналізм творців книги, якість редакційного процесу видання та реалізації книги загалом. По – друге, зручність, точність і, водночас, стислість інформування потенційних читачів про кожне видання, а отже, вдале просування цього видання на видавничому ринку. По – третє, здатність і бажання виконувати вимоги стандарту виводить кожну людину яка виготовляє книги, на рівень, який відповідає характеристикам роботи, міжнародним критеріям та ідентифікує країну у світі або ж власне видавця. Усі перераховані вище фактори стали причиною створення «Міжнародної організації із стандартизації» (1946 р.), нормативні положення стали ключем для розробки відповідних документів кожної країни» [28, с. 1].

Щодо Законодавчої бази, то «відносини у видавничій сфері керуються Конституцією України, Законами України «Про інформацію», «Про авторське право і суміжні права», «Про державну таємницю», «Про підприємництво», «Про підприємства в Україні» та іншими нормативно – правовими постановами» [6, с. 3]. «Державна політика визначається Верховною Радою України і ґрунтується на засадах поваги до свободи у видавничій справі, протидії галузевим монополіям, зміцнення матеріально – технічної бази,

організації видавничої справи, забезпечування соціального та правового захисту своїх працівників» [6, с. 4].

Отже, видавнича політика держави, спрямована на розвиток національного книговидання, наповнення ринку українськими виданнями, бібліотечними фондами, задоволення потреб усіх закладів освіти і науки, інших військових організацій, підприємств, установ та організації з необхідними виданнями державною мовою.

1.3 Видавнича справа: цензурні обмеження та заборони

«Цензура – це незаконна заборона поширення інформації, її обмеження, адміністрування або спотворення, що здійснюється представниками органів державної влади, посадовими особами або власниками ЗМІ шляхом прямого чи опосередкованого впливу на ЗМІ або журналістів з метою забезпечення політичної зацікавленості» [32, с. 2]. Цензура заборонена українським законодавством.

Існує два види цензури: попередня і наслідкова.

«Попередня цензура – полягає у створенні ситуації, коли свобода преси і свобода бізнесу в інформаційному просторі кардинально обмежуються. Передусім це стосується ліцензування, реєстрації та інших дозвільних режимів, які дають змогу державі корегувати доступ певних людей до інформаційного ринку.

Наслідкова цензура – створює тиск у системі, при появі певного матеріалу» [30, с. 1].

«Необхідність друкарства в Москві активно обговорювалося в 1551 році на так званому Стоглавім Соборі, Іван Грозний разом із митрополитом Макарієм енергійно взяли за це питання. Достеменно невідомо, коли саме

Хведорів розпочав свою друкарську діяльність у Москві. Однак дослідники намагаються довести, що Євангеліє друкувалося в Москві ще до 1564 року, тобто до року видання Апостола, і це Євангеліє було першою книгою, надрукованою в Москві» [33, с. 1]. Перші друкарські верстати виникли в Росії під час правління царя Грозного, існували до кінця XVII століття і на той час друкарню утримували тільки влада, виконувала суто її замовлення. Тому, потреби в цензурі влади не було.

Щодо козацької доби, то «гетьмани своїми універсалами з давніх часів забезпечували на територіях, які були під їх владою волю друку. Наприклад, одне з положень Гадяцького договору, підписав який Іван Виговський з поляками, конкретно гарантував свободу і незалежність українських друкарень: «Університети, школи і друкарні вільно засновувати, скільки потрібно, досліджувати і друкувати різні книги»» [2, с. 79].

«Петро I хотів поставити діяльність Києво-Печерської та Чернігівської друкарень, які до того були незалежними від урядових чинників, під суворий контроль царя Олексія Михайловича. Петро I довершив справу: імператорським указом від жовтня 1720 року він зробив так, що усі вільні друкарні в Україні підпорядковувалися цензурі Духовної комісії і повністю заборонив друк україномовних книг у Чернігові та Києві. Катерина II повністю заборонила роботу вільних друкарень у 1796 році. Згідно з цим наказом, спеціальна цензура, що складалася з двох світських і одного духовного осіб, була передана під юрисдикцію Сенату в столиці і під нагляд місцевої влади в інших місцях» [19, с. 231].

Переконані, що таким чином, було покладено початок цензури як цілком самостійного відомства, на яке покладалися певні обов'язки дозволяти або ж навпаки забороняти їх.

«Після серйозного бунту декабристів виникло відчуття, що влада намагається не тільки обмежити і придушити розквіт громадської думки, але і спрямувати її в потрібне русло. У 1828 році згідно з указом, головне управління цензури було підвладне Міністерству народної освіти. Даному управлінню підпорядковувалися цензурні угруповання в таких містах: Київ, Одеса, Вільна, Рига, Тифліс. Ті, хто вивчав «цензуру», працювали під суворим керівництвом окружних радників з питань освіти. Їхнім головним завданням була цензура друкованої продукції, що надходила з – за кордону, а також тієї, що видавалася в межах певного округу» [25, с. 133].

«Для вищого нагляду в моральному і політичному плані за духом і спрямованістю книгодрукування» – спеціальний комітет, створений 2 квітня 1848 року. У той час стрімко посилювалася «епоха цензурного терору».

«На додаток до загальновідомих правил, існують додаткові правила, що стосуються лише України. Суть їх була зведена до того, щоб «в українських книгах, присвячених українській національності та мові, українці не ставили любов до своєї батьківщини на перше місце, а щоб головною була любов до «отечества» [7, с. 18]».

Певною метою «особливі» заборони українського друкованого слова, коли відбулася повна асиміляція народу та знищення окремих елементів національного життя, головним чином як мови, літератури та культури.

До офіційного відкриття у Києві «Київського національного університету» офіційний дозвіл на друкування видавничої продукції видався тільки у Петербурзі. «У 1838 р. 8 лютого прийнято важливу ухвалу про відкриття Комітету внутрішньої цензури в м. Києві. Протягом декількох років даний підрозділ діяв при університеті Святого Володимира і «обслуговував» майже всі друкарні, що входили до даного Київського округу» [9, с. 232].

Розглянемо порядок проходження рукопису:

1. «Якщо цензор перевірів рукопис і жодних зауважень не виявлено, на звороті праці основного аркуша ставилася печатка «Друк дозволяється з тим, щоб після віддрукування були доставлені в цензурний комітет три примірники». Обов'язково проставлялися основні дати: рік, назва друкарні, місце друку, а вже на звороті – сповіщення про дозвіл цензора.
2. Після того, як цензор перевірів, два примірники книги відправлялися ще раз до цензурного комітету з рукописом вже для точної звірки і можливого відхилення від вже затвердженого оригіналу.
3. Давався після попередніх умов так званий «дозвільний квиток» на розповсюдження книги» [9, с. 232].

Якщо рукопис, заборонений цензурою, то він зберігався у цьому Комітеті. Кожне перевидання рукопису, вже давніше затверджене, знову подавалося для отримання нового дозволу. Якщо недозволена продукція друкувалася, то керівник обов'язково передався до суду. Власне, міра покарання збільшувалася і залежала від того, чи справді були речення або ж абзаци, які входили в найменші розбіжності з цензурою.

У 1798 році виходить книга «Енеїда» Івана Котляревського, яка стала «указуючим перстом» на важкому шляху української історії. Щодо вітчизняної видавничої справи, то саме це видання відкрило нову добу в історії. Початок цієї доби пов'язаний з точним переходом друкарень вже на складання текстів тільки народною мовою, що в подальшому стала «ключем» літературної мови, а отже, головною потребою в людях – складальниках, не говорячи вже навіть про редакторів або ж коректорів.

Про цю визначну подію вчений Єфремов Сергій говорив так: «Того року прилетіла перша ластівка українського національного відродження – невелика книжка, од якої не тільки початок нового українського письменства рахуємо, а й новий етап визначаємо в історії українського народу. Вона, та книжечка, завершила собою попередню еволюцію національного життя на Україні й стала вихідним пунктом для дальшої, закристалізувавши в художній формі минуле, і з неї в українському письменстві починається той потужний дух свідомого демократизму й людяності, боротьби за право людини й нації, проступання до добра і волі, який озивався й раніше, але з цього часу зробився все домінуючою нотою в нашому письменстві» [9, с. 234].

Отже, цензура не поширюється на випадки, коли автор або інший правовласник інформації виправляє зміст статті чи повідомлення або забороняє його публікацію. Цензура також не поширюється на випадки, коли вищевказані дії здійснюються на підставі рішення суду. Неможливо говорити про цензуру, коли негативна дія або бездіяльність, про яку йдеться, вчинена недержавним суб'єктом, наприклад, представником громадськості.

РОЗДІЛ II . ДІЯЛЬНІСТЬ ВАСИЛЯ СІМОВИЧА У ВИДАВНИЧІЙ СПРАВІ

2.1 Етапи діяльності Василя Сімовича

Василь Іванович Сімович – філолог, мовознавець, дійсний член «Наукового товариства імені Шевченка» (з 1923 року), культурний діяч.

Початкову освіту здобув у рідному селі Гадинківці, а згодом у 1899 р. у Станіславівській класичній гімназії (Івано-Франківськ). Вступив на філософський факультет Чернівецького університету на спеціальність «Українська, слов'янська та класична філософія». Він став найкращим учнем Степана Смаль – Стоцького.

1. «1902 – 1903 – співредактор видань РУП (Революційна українська партія), що виходили в Чернівцях журнали «Гасло», «Серянин» тощо, та газети «Буковина». Входив до Товариства В. (вибірковий псевдонім групи укладачів (Ю. Кобилянський, Л. Когут, З. Кузеля, В. Сімович, Є. Цаплер) «Німецько – українського словника», виданого в Чернівцях у 1912 році під керівництвом В. Кміцикевича.
2. 1914 – 1918 рр. – діячі СВУ (Спілка визволення України) разом із С. Смаль – Стоцьким, Б. Лепким, А. Чайковським працювали в українських

таборах для військовополонених (у Раштаті, Вецларі, Зальцведелі та інших містах федеративно – парламентської республіки та Австро – Угорщини) з культурно – просвітницькою метою. Цей гурток організовував курси для неписьменних людей, читацькі гуртки, театральні гуртки та трирівневу початкову школу. У новоствореному державному університеті Сімович навчав основам психології, давньоукраїнську літературу, логіку та історію освіти. Викладаючи в таборах, він видав у 1918 році «Практичну граматику української мови», друге видання (1920 р.) містили граматичні елементи мови.

3. 1920 – 1923 – був редактором у «Українська Накладня» (з 1903 року видавництво Якова Оренштайна).
4. 1923 – 1933 – професор Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі (1925 – проректор і завідувач кафедри української мови).
5. У 1939 р. став професором і деканом українського відділення Львівського університету.
6. Обраний ректором у липні 1941 року, але, на жаль, німецька окупаційна влада не дала дозвіл продовжувати діяльність закладу.
7. У 1942 – 1943 рр. В. Сімович очолював Науковий фонд ЦК України для продовження здобуття талановитою студентською молоддю освіти у Празі, Відні та Берліні.
8. 1941 – 1944 рр. – Видавець «Українського видавництва» [12, с. 133].

Наукова діяльність Сімовича Василя Івановича здебільшого спрямована на мовознавство.

Групи за інтересами:

1. Українська історична антропологія.
2. Морфологія і фонетика державної мови.

3. Орфографічна проблема.
4. Культура мови і стиль.
5. Історія літературної мови.

У 1911 р. виходить праця «Дидактика. Доповнена основами логіки» С. Канюка. До цього В. Сімович додав словник психолого – логіко – дидактичних термінів. З 1916 р. видав такі посібники:

- «Уроки для коректорів» (1916),
- «Простий правопис української мови» (1917),
- «Як читати й писати по – українськи» (1919).

Вони містять інформацію, необхідну для найшвидшого вивчення української орфографії, морфології та синтаксису. Василь Сімович у 1929 році був учасником Першого з'їзду слов'янських мовознавців у Празі, також у 1930 році Конгресу фонологів у Празі, Міжнародного конгресу мов у Женеві в 1931 році, і того ж року був учасником Конгресу класичних слов'янських мовознавців. Крім вище вказаного, він брав участь у діяльності Празького лінгвістичного угруповання, Українського історико – філософського гуртка у Чехії та був членом УАН (Українська академія наук) у Києві. Член Празького мовного гуртка, його знання фонологічних тенденцій у лінгвістиці вплинуло на лінгвістичні переконання вчених. Сімович почав використовувати фонологічні методи, засновані на українському мовознавстві. Між 1928 і 1939 роками він опублікував наступне:

- ««Українське що» (1928);
- «До морфології українських прикметників» (1933);
- «Проблема гармонії складів в морфології слов'янських мов» (1938);
- «Правописні системи Драгоманова» (1932);

«Йосиф Їречек і українська мова» (1932)» [26, с. 101].

В. Сімович, перший український фонолог празького напрямку, поєднав структуралістські ідеї з гумбольдтівсько – потєбнянським підходом як вияву етнічної духовності (викладено в його книзі «Рідна мова й інтелектуальний розвій дитини»), і ця праця розкриває питання, які залишаються важливими в соціолінгвістиці.

Вчений порушив два важливих питання: правопису і періодизації . У 1934 році було опубліковано опитування Загальної енциклопедії України, в якому автори встановили такі основні принципи:

1. «X – XIV ст. Вплив голосових процесів на письмові передачі.
2. XVI – XVII ст. Придушення утвердження національних мов правописною традицією Церкви.
3. XVIII ст. Боротьба традиційного правопису та фонетичних принципів правопису.
4. XIX ст. вийшла реформа правопису Максимовича, Криша, Драгоманова.
5. XX ст. Унормування української літературної мови в 1919, 1927 і 1933 роках» [23, с. 8].

Видавнича справа дослідника Сімовича фіксується із 1908 року, коли молодий учитель прийняв рішення допомогти перевидати перший роман Івана Франка «Петрії і Довбушуки» (у журналі «Друг»). «В епілозі роману автор пише: «Знаючи хиби тої в молодих літах писаної повісті, я був би навіть не подумав передрукувати її, як би не предложення д. Василя Сімовича, професора учит. семінарії з Чернівців, який 1908 р., в часі, коли мене постигнуло нещастє чи щастє убезвладнення моїх рук, через посередництво д. В. Гнатюка попросив у мене дозволу передрукувати сю повість у видаваній ним «Бібліотеці для молодіжи», яку він там дав переписати фонетичним правописом»» [, с. 73]. В

1920 році вийшла редакція твору Івана Яковича Франка «З вершин і низин». Василь Іванович виділив найкращі з поезій: «Зів'яле листя», «Мій Ізмарагд», «Давнє й нове», «Із літ моєї молодості» та поеми «Панські жарти» й «Великі роковини».

В. Сімович перевидав «Кобзар» Тараса Шевченка (1921). «Епіграфом передмови були написані слова Б. Грінченка: «Перед широким світом»: «Нема чого нам тішитися, що ось, мовляв, маємо такого великого поета, що його в кожній селянській хаті розуміють і що на йому може виховуватися нарід. Ми справді маємо великого поета, але в селянській хаті його ще не знають або мало розуміють. Зробимо ж, щоб люди з тієї хати піднялися духовно стільки, щоб справді могли його зрозуміти»» [28, с. 5]. У цьому виданні твори Т. Шевченка розташовано в хронологічному порядку, і майже всі вони мають коротку передмову. Допоміжний апарат («Алфавітний зміст Кобзаря») було написано у вигляді алфавітного покажчика усіх його творів. Першою спробою перекладу Василя Сімовича був роман Льва Толстого «Воскресіння». У 1899 – 1900 роках він публікувався в газеті, що мала назву «Буковина», а в 1901 році вийшов окремим виданням у Чернівцях під назвою «Воскресіння». У першому десятилітті 20 – го століття виходили й інші переклади російської літератури В. Сімовича, зокрема комедія М. Гоголя «Ревізор», М. Горького «Весняна мелодія», В. Короленка «У Великодню ніч», Л. Андрєєв. Ініціювали їх видання учасники студентської спілки «Січ», представники якої зосередили увагу на культурно – освітній та науковій діяльності буковинських українців. Товариство видавало «Бібліотеку», редактором якої був В. Сімович.

Отже, історична спадщина Василя Івановича є важливим джерелом з історії української філології, літературознавства, видавничої справи, етнічного та культурного відродження українців Буковини, Галичини та Наддніпрянщини

наприкінці 19 – на початку 20 століття, історії визвольних рухів та життя українських емігрантів у Чехословаччині.

2.2 Василь Сімович як новатор в царині ономастики

Василь Сімович відомий у нашій країні як граматик і мовознавець. Зокрема, його «Граматика української мови» користувалася надзвичайною популярністю серед західних країн і емігрантів, багата матеріалом найкращих українських авторів, з нормативними коментарями майже на кожному етапі. Його антології та мовні статті менш популярні. Крім того, його праці в галузі особистої номенклатури, а саме ономастики, відомі лише дуже обмеженому колу фахівців. Мусимо упокоритися і визнати, що ономастика в нашій країні – це здебільшого недоторкана територія. ««Ономастика» – історична дисципліна, що вивчає власні назви та їх функції в мові та соціумі. Вона є результатом взаємодії історичного архівознавства та лінгвістичних досліджень» [29, с. 1].

Навіть лінгвістичного словника українських імен не існує, а в календарі щороку записують усілякі дива з такими «старослов'янськими» іменами, як «Земовита» та «Броніслава». Відсутні також дослідження структури та словникового складу українських особових імен та прізвищ. Українська ономастика завдячує декільком працям В. Сімовича, які, з одного боку, несуть новий фактичний матеріал, а з іншого – зберігають престиж усієї цієї галузі української науки.

«Цій номенклатурі Сімович присвятив наступні праці:

1. «Українські іменники чоловічого роду на – о в історичному розвитку та просвітництві» (назв. наукового збірника ІНВУ). Драгоманова, Прага, 1929).
2. «Історичний розвиток скорочених і грубих чоловічих імен з особливою увагою до застиглих суфіксів» (Збірник «Збірник і словесна філософська

конференція в Празі, 1929 р.) і 3) «Українські чоловічі імена на – но» (Збірник дослідницької комісії) Історія. української мови, 1930)» [26, с. 88].

Уже назва згаданої праці вказує на проблему, якою займався Сімович. Він отримав матеріал із давніх і середньовічних українських пам'яток і народних записів, чим зібрав велику кількість нових відомостей про староукраїнську особисту номенклатуру. Вивчаючи структуру цих імен з лінгвістичного погляду, він прийшов до дуже цікавих і цінних висновків, серед іншого, що ці імена дуже відрізняються від інших слов'янських імен і мають свій власний шлях у своєму історичному розвитку. «Хоча названа праця має суто науковий характер і розрахована насамперед на спеціалістів, Сімович нещодавно опублікував титульну тему на сторінках львівських «Наших днів» (1943). Статті виявляють тенденцію до популяризації цієї спеціальності – українського мовознавства. Одна з цих статей про «Українські прізвища від християнських імен», а друга про дуже актуальне питання.

«Як ми можемо підкреслити наші прізвища на – енко?» – пропонує розгадку. Загальновідоме й тому високо цінуване вміння просто й доступно писати про складні проблеми найкраще виражене в цих статтях» [14, с. 66]. Ці дві праці були лебединою піснею В. Сімовича не тільки в галузі української номенклатури, а й в галузі українського мовознавства. В історії української номенклатури Сімович, після Сумцова, Охрімовича та Франка, репрезентує напрямок, головним чином зосереджений на джерельному збиранні матеріалів та їх мовній інтерпретації. «Його робота відповідає всім вимогам, які сучасна лінгвістика висуває до вивчення особистих імен, і сама по собі є вагомим внеском у цю галузь знань. В. Сімович працював виключно з особистими іменами та українськими топонімами. Це привернуло його увагу, і хоча він завжди дуже цікавився вивченням нових топонімів, його наукові досягнення не

викликали захоплення. І, на жаль, навіть у цій сфері Сімович говорив би авторитетно, якби не був так зайнятий редагуванням, коректурою та спілкуванням» [14, с. 67].

Як мовознавець Сімович був учнем Степана Смалю – Стоцького. Проте зрозуміло, що вплив вчителів не варто переоцінювати. Після закінчення Чернівецького університету в 1904 році Сімович зосередився не на мовознавстві, а на історії, літературі та просвітницькій роботі. «Потім, лише у 1913 році, він отримав докторський ступінь із дисертацією «Дієслова у творах Іоаннікія Галатівського». Але, мабуть, сам він не особливо захоплювався цією роботою. Згодом була можливість надрукувати цю працю, але їй не судилося бути знаменитою. Ставши активним членом знаменитого празького лінгвістичного гуртка «Cercle linguistique», Сімович зробив рішучий прогрес лише завдяки тому, що залишився в Празі. З 1928 по 1939 рік він перебував у Празі, а потім у Львові, де були опубліковані наукові праці Сімовича, що забезпечило йому постійне місце в розвитку нашого мовознавства» [16, с. 143]. Це переважно численні праці з історичної морфології та фонетики української мови. Основою всієї його роботи є, очевидно, фонологічний метод, і Сімович зробив чудову роботу, щоб закріпити цей метод в українській лінгвістиці.

«Наші старі мовознавці Огоновський, Верхрацький, Житецький збирали переважно мовні факти, не вміючи знайти закономірностей. Пізніші покоління під впливом так званих «молодограматиків» намагалися вирішити ці проблеми, використовуючи концепцію фонетичного закону. Вони стверджують, що в усіх випадках або в будь – який конкретний час немає винятків із фонетичного закону, згідно з яким у певний момент один звук змінюється на інший у тому самому місці.

Фонологи чинили опір розумінню мови як системи, цілісної структури, в якій усі елементи органічно пов'язані між собою і, як живі істоти, зазнають

тонких змін. Замість хаосу виникла система, яку не до кінця зрозуміли, але зрозуміли все більше. Відроджено поняття мети в мові, поняття зручності в мові. Мова має своє призначення, яке визначається всією її системою. Структурного балансу завжди прагнуть, але ніколи не досягають. І Сімович неодноразово говорить про «призначення, мову» [18, с. 39]. Будь – яку зміну в мові можна пояснити, лише якщо вона зрозуміла мовною системою в цілому. І цей метод Сімович блискуче застосовує до висвітлення історичних змін у всіх своїх історичних лінгвістичних працях, проголошуючи справді новий термін в українському мовознавстві. Для Василя Сімовича українська мова і мовознавство були великою сферою наукової та педагогічної діяльності, від якої він не відходив протягом усього свого життя. Його головним переконанням було те, що функціонування культури нації, її розвиток і зв'язки з іншими культурами може забезпечити лише вільна, жива, динамічна та автентична національна мова. Педагоги вважали, що лише зберігаючи самобутність рідної мови, можна зберегти свою культуру та духовність. «Важливе місце в навчально – просвітницькій спадщині науковців посідають, насамперед, дослідження виховного впливу рідних мов, фольклору, символіки, народних традицій, мистецтва, звичаїв та обрядів. Таким етнопедагогічним засобам впливу на характер у вихованні підростаючого покоління педагоги надавали пріоритет. Уся педагогічна теорія і практична діяльність Василя Сімовича, історико – педагогічні, теоретико – методичні праці свідчать про те, що ідеї і засоби народної педагогіки повинні бути основою розвитку національної системи освіти і наукового педагогічного мислення» [18, с. 45].

Для педагогічної творчості Василя Сімовича характерна постійна боротьба за утвердження української мови в Україні. З цією метою він написав посібник з граматики рідної мови та української літератури. Наявність такої навчальної літератури не тільки полегшувала викладання цих предметів

учителями та учнями, а й сприяла вихованню молоді відповідно до національних традицій. «На думку В. Сімовича, вивчення мови означає також навчання національної етики, вивчення душі національного генія, навчання розуму живої країни, що розвивається» [18, с. 47].

Отже, В. Сімович працював у різних навчальних закладах, займався культурно – освітньою діяльністю. Він відчував гостру потребу в літературі (особливо в підручниках), написаній рідною мовою. Тому протягом усього свого творчого життя він намагався вирішити проблему забезпечення українського народу необхідною літературою. Він зробив вагомий внесок у розвиток національної освіти в Україні. Крім того, у підручниках Василя Сімовича відображено глибокий гуманізм, патріотизм і любов до України. Усі напрямки просвітницької діяльності Василя Сімовича зумовлені однією метою – самовідданим служінням українському народові, участі в організації національної освіти й системи виховання та сприянні національно – громадській активності українського народу.

2.3 Продовження праці Василя Сімовича у XXI столітті

Досліджуючи праці В. Сімовича, ми завітали у Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, де з ініціативи Дмитра Григоровича Бучка був створений «Ономастичний центр» у 1993 році. Згодом назву змінили на «Західноукраїнський ономастичний центр імені Василя Сімовича». Зараз центром керує Галина Василівна Бачинська. Функціонує він при кафедрі загального мовознавства і слов'янських мов.

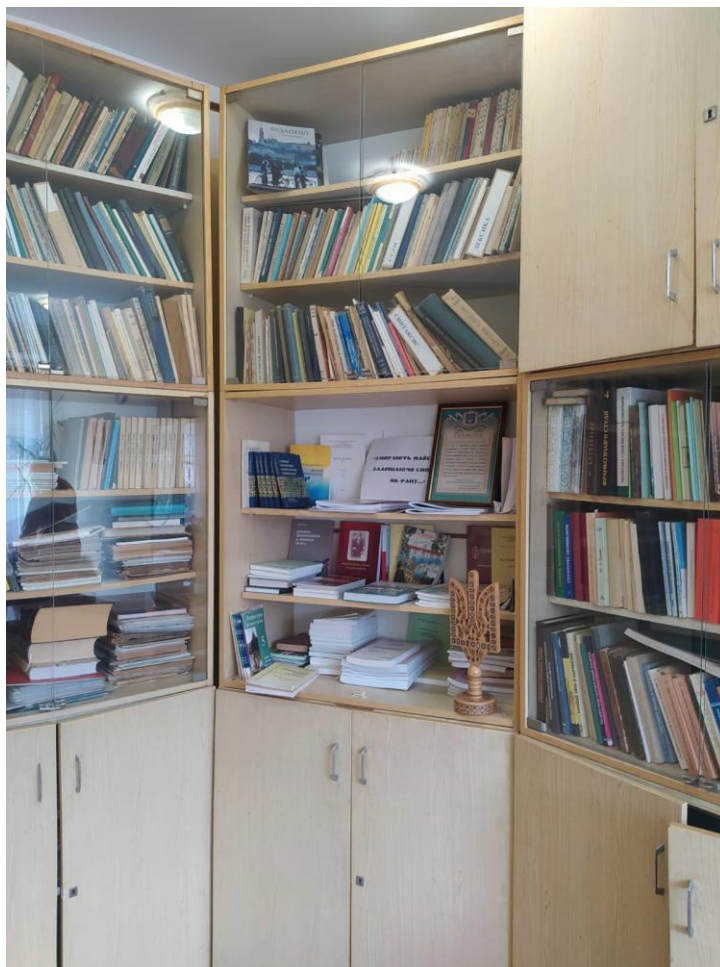

Рис. 2.3.1 Ономастичний центр

«Кафедра була створена у 2014 році в результаті реструктуризації кафедр. У процесі злиття кафедри українського мовознавства, кафедри російського мовознавства та частини літератури на базі кафедри українського та загального мовознавства утворився один науково-педагогічний колектив. Угрупування об'єднало фахівців із загального мовознавства, сучасного мовознавства, історичного українського мовознавства, сучасної української та польської мов» [11, с. 1].

Рис. 2.3.2 Кафедра загального мовознавства і слов'янських мов

Про історію створення. Василь Сімович – уродженець Тернопільщини, людина дуже відома і, щоб увіковічнити наших земляків, віддати їм шану Д. Бучко запропонував ім'я саме його. З часу заснування центру усі ювілейні дати мовознавця святкують, проводять систематично конференції в його честь. Це людина котра багато доклала зусиль до розвитку фонетики, становлення граматики. Також Дмитро Григорович видав монографію присвячену Василю

Сімовичу.

Рис. 2.3.3 Портрет В. І. Сімовича

Яка потреба такого центру у місті?

Викладачі вищевказаного університету входили влітку 2022 року до складу комісії при міській раді з питань перейменування назв вулиць. Комісія була створена з ініціативи міського голови Сергія Надала. Вулиці назв міста, які мали в основі російські елементи, здебільшого це прізвища російських діячів культури, були перейменовані, тому що на даний час почали інтенсивно позбавлятися від усього, що пов'язане з країною-агресором. Можна вважати, що це одна сторона такого центру. Інша сторона полягає в чому?

До працівників університету звертаються люди, які мають проблеми спадщини. Дуже часто виникає така проблема, наприклад, в паспорті написано «Назарій», а в іншому документі «Назар» і документи не співпадають. Постає питання чи людина отримає спадщину, як законний спадкоємець чи ні? І власне тоді на допомогу приходять викладачі кафедри «Загального мовознавства і слов'янських мов», і котрі опираючись на відповідні словники, нормативні документи пишуть пояснення, що дане ім'я це одне і теж відповідно до усіх норм пояснюють чому.

В сучасному світі на кожному кроці є дуже багато реклами і вона часто буває неграмотна тому, звертаються в цей центр. Також звертаються підприємці, які називають свої магазини чи фірми і т.д.

На базі центру Василя Сімовича твориться дуже багато наукових робіт. Так, коли прийшов Д. Г. Бучко працювати в даний університет, то він створив наукове коло людей, які почали займатися власними назвами, до цього часу в Тернополі це не було поширено. Під його керівництвом було захищено понад 20 дисертацій з ономастики. «Найпродуктивнішими ономастами можна вважати: Г. Бачинську (праці: «Антропонімікон переселенців з Польщі на

Тернопільщину» (монографія), «Українська мова. Підготовка до ЗНО» (навчально-методичний посібник)), Н. Свистун (праці: «Динаміка антропонімікону м. Тернополя ХІХ-ХХ ст.» (монографія), «Фразеологізми у творах Богдана Лепкого» (словник)), О. Вербо́вецьку (праці: «Старослов'янська мова: для студентів історичного факультету» (посібник), «Еквіваленти фразеологічних одиниць української та польської мов з онімним компонентом

(на матеріалі «Короткого українсько-польського словника усталених виразів»))» (стаття)), Т. Вільчинську (праці: «Концептуалізація сакрального в українській поетичній мові ХVІІ – ХVІІІ ст.» (монографія), «Фразеологія творів Бориса Харчука» (словник))» [11, с. 1-8].

Рис. 2.3.4 Ономастичний центр.

У 2022 році було виділено новий кабінет для ономастичного центру.

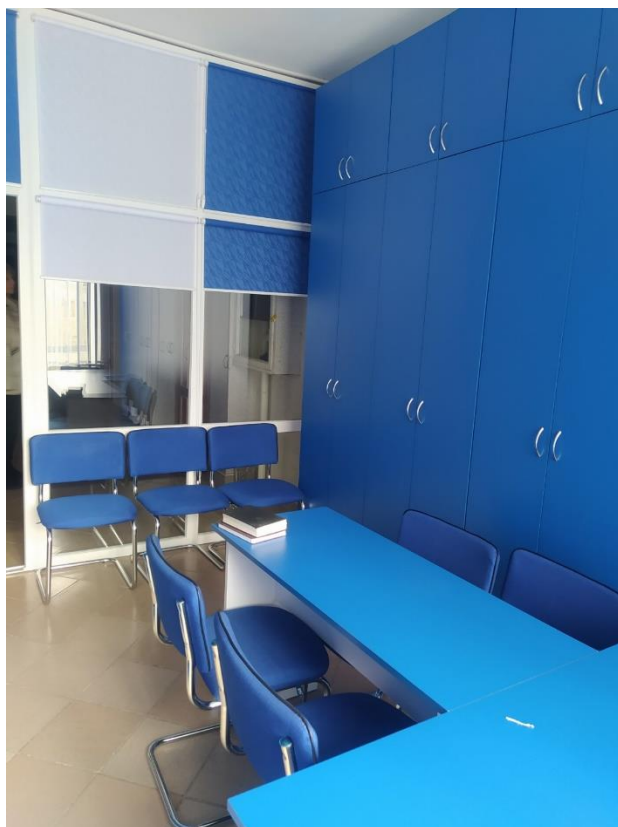
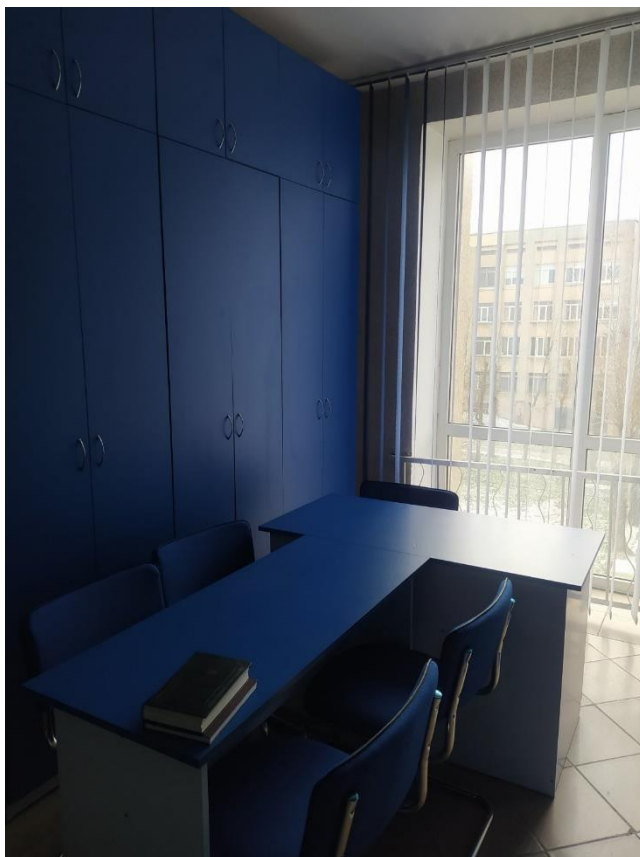

Рис. 2.3.5 Західноукраїнський ономастичний центр ім. В. Сімовича

Рис. 2.3.6 Західноукраїнський ономастичний центр (вигляд збоку)

Отже, мета даного центру полягає в тому, що це своєрідна лабораторія в якій зберігаються видання, укладаються в словники, видаються посібники з ономастики. «Кузня», де відбувається нормалізація власних назв як правописних так і нормативних документів

ВИСНОВКИ

В історії української лінгвістичної науки Сімович, після Сумцова, Охримовича та Франка, мав тенденцію зосереджуватися насамперед на збиранні джерельного матеріалу та його лінгвістичній інтерпретації. Його праці відповідають всім вимогам сучасної лінгвістики до вивчення власних назв і є вагомим внеском у видавничу галузь.

Вітчизняне мовознавство, на жаль, залишається обтяжною методологією радянських часів від дисертацій і монографій до енциклопедій і термінологічних словників. Відбувається плутанина в термінології, що стосується методів дослідження та аналізу матеріалу, спрощення і вільне трактування різних складних понять у мовознавстві.

Основною метою нашої дипломної роботи було дослідити Василя Івановича Сімовича як мовознавця та видавця, для цього ми розв'язали усі поставлені перед нами завдання.

Спочатку ми дослідили історію видавничої справи, її структуру та закони. Згодом розібрали її теоритичні аспекти, виокремили усі напрями досліджень, які використовувалися і задіяні до сьогодення.

Не минули і цензуру радянських часів та її вплив на сучасну видавничу діяльність. Варто відзначити, що Закон забороняє створення органів, установ чи посад, які здійснюють діяльність, пов'язану з цензурою в засобах масової інформації. Попри те, влада, так і потужна фінансова спільнота неодноразово вдавалися до таємної цензури опозиційних ЗМІ, спрямовуючи потік інформації на свою користь. Сьогодні громадянське суспільство і незалежна журналістика продовжують розвиватися в Україні у відповідь на будь-які спроби обмежити

свободу слова. Європейське співтовариство також здійснює постійний контроль свободи слова в Україні.

Також, ми детально розглянули його надбання як ономаста і мовознавця, дослідили «Ономастичний центр» у Тернополі, який координує збір та аналіз матеріалів для досліджень у Тернопільській, Львівській, Івано-Франківській, частково Чернівецькій та Волинській областях. Функціонування класів синонімів в українській мові (імена людей, прізвиська, прізвища, криптоніми, назви персонажів фольклору та літератури тощо) сьогодні настільки важливе, що викладачі кафедри загального мовознавства та слов'янських мов ТНПУ ім. В. Гнатюка організовують лекції для всіх студентів, які цікавляться цією темою. Відзначимо, що дана лекція зацікавила багатьох, з понад 10 областей України були присутні як студенти так і викладачі.

Звернули увагу і на редакторсько-видавничу діяльність Василя Сімовича. Він був однією з тих постатей, чиє ім'я не було популярним за радянських часів. Якщо про його наставника Степана Смаль-Стоцького пам'ятали, то ім'я Сімовича можна було дізнатися лише з наукових монографічних джерел. Та коли почати детальніше вивчати його діяльність, то можна дійти висновків, що обсяг матеріалу та масштаб його діяльності переконали нас у тому, що Василь Іванович є однією з тих постатей, спадщину яких варто не лише пам'ятати, але й активно вивчати та осмислювати в контексті сучасного життя.

Один із основних методів, яким ми користувалися при дослідженні роботи, є монографічний (описовий) метод. Дуже широко використовується лінгвістами для опису мовних одиниць. Персоналітично-біографічний метод ми використовували коли досліджували біографію Василя Сімовича, роки його видавничої діяльності. А метод інтерв'ювання, продемонстрований в підрозділі 2.3., додано зображення «Західноукраїнського ономастичного центру імені

Василя Сімовича». Таким чином, ми можемо абсолютно точно сказати, що кожен метод має своє власне обличчя і свою власну сферу досліджень.

СПИСКИ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. А. Мойсієнко, О. Бас-Кононенко, В. Бондаренко та ін. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник. К.: Знання, 2010. 270 с.
2. Аналіз сучасних тенденцій розвитку видавничої справи та поліграфії. URL: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/78b59cb8-ceed-4be9-8315-3bd4b7c906b4/content> (дата звернення: 23.03.2023).
3. Аспекти історії української мови як засіб формування національної ідентичності та історичної пам'яті. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/597/559> (дата звернення: 23.03.2023).
4. Бондар Ю. Четверта українська. Розвиток видавничої справи у процесі суспільно-політичних трансформацій України Новітнього часу : монографія. К. : Персонал, 2019. 513 с.
5. Видання. Основні види. Терміни та значення. ДСТУ 3017-95. URL: <https://archive.chytomo.com/standards/vydannya-osnovni-vydy-terminy-ta-vyznachennya-dstu-301795> (дата звернення: 22. 03.2023).
6. Закон України Про видавничу справу. URL: <https://spfu.gov.ua/ua/documents/1804.html> (дата звернення 25. 03.2023).
7. Запаско Я. Початки українського друкарства. Львів : Центр Європи, 2000. 222 с.
8. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів : І – т українознавства, 2002. 520 с.

9. Історія української видавничої справи. URL:
<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16307/1/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%BE%D1%97%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8.pdf> (дата звернення 26.03.2023).
10. Каракоз О. Історія книги : навч. посіб. К. : ЛіраК, 2018. 359 с.
11. Кафедра загального мовознавства і слов'янських мов. URL:
<https://tnpu.edu.ua/faculty/fililog/kafmovozn.php> (дата звернення: 27.03.2023).
12. Кізюн В. Видавнича справа в Україні в 20 – ті роки ХХ століття : монографія. М-во освіти і науки України. Кропивницький: Александрова М. В., 2017. 184 с.
13. Коротка історія цензури українського друкованого слова. URL:
<http://kobza.com.ua/istorija/6295-korotka-istoriia-tsenzury-ukrainskoho-drukovano-ho-slova.html> (дата звернення: 26.03.2023).
14. Краківські вісті. URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB> (дата звернення: 27.03.2023).
15. Кучина Н. Організація управління видавничою справою в Україні : історичний аспект. *Вісник Книжкової палати*. 2006. № 10. 8–10 с.
16. Лінгводидактика та соціолінгвістика. URL:
[https://lingvj.oa.edu.ua/assets/files/full/2019/NZ_Filologija_Vyp_7\(75\).pdf](https://lingvj.oa.edu.ua/assets/files/full/2019/NZ_Filologija_Vyp_7(75).pdf) (дата звернення: 27.03.2023).
17. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Історія українського друкарства. К. : Наша культура і наука, 2007. 536 с.

18. О. Кульбабська, Н. Шатілова. Основи мовознавчих досліджень : модульний курс. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 344 с.
19. Партико З. В. Основи видавничої справи: навч. посібник. Л.: Афіша, 2014. 304 с.
20. Плиса Г. Стандартизація видавничої справи в Україні. *Вісник Книжкової палати*. 2006. № 9. 50 – 52 с.
21. Повний ілюстрований «Кобзарь» у редакції В. Сімовича і видання «Кобзаря» 1920 – х років. URL: https://www.lsl.lviv.ua/data/Zapysky/Zapysky_6_22_2014/JRN/PDF/6.pdf (дата звернення: 28.03.2023).
22. Становлення та формування органів цензури в Україні в 1917 – х на початку 1920 – х років. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-4706-2/978-966-02-4706-2.pdf> (дата звернення: 29.03.2023).
23. Теорія та історія видавничої справи та редагування. URL: https://vue.gov.ua/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D1%82%D0%B0_%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%BE%D1%97_%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F (дата звернення: 30.03.2023).
24. Тимошик М. Видавнича справа. Енциклопедія Сучасної України Редкол.: І. Дзюба, А. Жуковський, М. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. 556 с.
25. Тимошик М. Історія видавничої справи : підручник. 2 – ге вид. К. : Наша культура і наука, 2007. 496 с.

26. Тимошик М. Її величність – книга. Передмова В. Скопенка. К. : Наша культура і наука, 1999. 308 с.
27. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця: практичний посібник. 3 – те вид. К. : Наша культура і наука, 2010. 560 с.
28. Українські видавничі стандарти: до питання про концепцію розробки і впровадження у практику вітчизняного книговидання. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=795> (дата звернення: 30.03.2023).
29. Українська ономастика: здобутки та проблеми. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/32501/19-Zubko.pdf> (дата звернення: 02.04.2023).
30. Цензура, як вона є. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2010/07/21/5235519/> (дата звернення: 03.04.2023).
31. Чеська і словацька культура в житті та науковій спадщині Дмитра Чижевського. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/160238538.pdf> (дата звернення: 05.04.2023).
32. Що таке цензура. Замовні матеріали «джинса» та їх ознаки. URL: <https://naurok.com.ua/scho-take-cenzura-zamovni-materiali-dzhinsa-ta-h-oznaki-325243.html> (дата звернення: 10.04.2023).
33. XVII Друкарство Московське. URL: <http://litopys.org.ua/ohdruk/ohd18.htm> (дата звернення: 12.04.2023).

Рецензія
на дипломну роботу
**«Редакційно-видавнича діяльність Василя Сімовича як вияв
універсальності творчого обдарування»**

студентки IV курсу юридичного відділення
Галицького фахового коледжу імені В'ячеслава Чорновола
Нестерової Тетяни Олександрівни

Пропонована дипломна робота повністю відповідає темі. Студентка обґрунтувала актуальність теми, її новизну, теоретичне та практичне значення. Сформулювала мету і завдання роботи, що відповідають її структурі, предмет і об'єкт дослідження. Детально вказано методи дослідження.

У першому розділі студентка визначила значення багатьох термінів. Проаналізувала віхи історії української видавничої справи. Визначивши видавничу справу як сферу суспільних відносин, яка об'єднує організаційну, творчу, виробничу та економічну діяльність юридичних і фізичних осіб, пов'язану зі створенням, виробництвом і розповсюдженням видань.

Визначила напрями досліджень видавничої справи. Закцентувала увагу на цензурних обмеженнях та заборонах.

У другому розділі охарактеризовано етапи діяльності Василя Сімовича – філолога, мовознавця, дійсного члена «Наукового товариства імені Шевченка», культурного діяча. Охарактеризовано біографію, наукову та редакторсько-діяльність. Відрадно, що авторка намагалась охопити увагою й інші віхи діяльності Сімовича як новатора в царині ономастики.

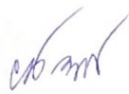
Відрадним є те, що авторка пішла далі і у підпункті 2.3 «Продовження праці Василя Сімовича у XXI столітті», застосувавши метод інтерв'ювання, створила матеріал для публікації про «Західноукраїнський ономастичний центр імені Василя Сімовича». Виникає питання: Яку роль у житті міста відіграє існування центру?

Висновки, у яких відображені основні результати досліджень, достатньо аргументовані. У тексті роботи трапляється переобтяження термінами. Робота написана самостійно.

Обсяг основного тексту – 39 сторінок, список використаних джерел, що налічує 33 позиції.

Дипломна робота загалом відповідає вимогам до такого виду робіт, за належного захисту заслуговує позитивної оцінки.

Рецензент
20 червня 2023 р.

Бездіжа А. А.

Ім'я користувача:
Владислава Капітан

Дата перевірки:
19.06.2023 14:37:49 MSK

Дата звіту:
29.06.2023 15:02:52 MSK

ID перевірки:
1015646031

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100011655

Назва документа: Нестерова Тетяна В-41

Кількість сторінок: 35 Кількість слів: 6029 Кількість символів: 44918 Розмір файлу: 1.00 MB ID файлу: 1015291969

2.45% Схожість

Найбільша схожість: 0.78% з Інтернет-джерелом (<https://ia903108.us.archive.org/3/items/tymosnyk2007/tymosnyk2007...>)

2.45% Джерела з Інтернету

108

Сторінка 37

0.17% Джерела з Бібліотеки

2

Сторінка 37

33.3% Цитат

Цитати

42

Сторінка 38

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0.03% Вилучень

Деякі джерела вилучено автоматично (фільтри вилучення: кількість знайдених слів є меншою за 8 слів та 0%)

0.03% Вилучення з Інтернету

24

Сторінка 39

Немає вилучених бібліотечних джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

35